

עין משפט
נר מצוה

לב א מיי פ"ג מהל' מ"א הלכה ככ סמג
לארין קמח:
ג ב מיי פ"ח מהל' עבודת כוכבים הלכה
ט סמג לארין מה טוש"ע
י"ד ס' קמו סעיף ה:
לד ג מיי שם הלכ' ח [טן]
טוש"ע שם סעיף כ:
לה ד טוש"ע שם סעי'
ה:
לו ה מיי שם פ"י הלכ'
ו ופי"א מהלכות
מאכלות אסורות הלכ' ז
[ופי"ד מהל' אסורי ביאה
הל' ז] טוש"ע י"ד ס' קד
סעיף ב:
לז ו מיי פ"ב מהל' אסורות
הלכה ז סמג לארין מה
טוש"ע י"ד ס' קמח סעיף
ה:
לח ז (ח) מיי שם סמג
שם טוש"ע י"ד ס' קד
סעיף ו:
לט ט י מיי פ"ב מהל' סמג
עשין מד"ס א טוש"ע
א"ח ס' שפה סעיף ג:
מ ב מיי שם וסמג שם
טוש"ע א"ח ס' שפ
סעיף ה:
מא ל מיי שם הלכה י
סמג שם טוש"ע
א"ח ס' שפ סעיף ה:
מב מ מיי שם הלכ' ב
סמג שם טוש"ע א"ח
ס' שפ סעיף ה:

סד:

תניא נמי הכי. פי' כמו שמתרן רב פפא דירושת גר אקילו צה רבנן דאילו מרישא דגר ועובד כוכבים שירשו דיכול לומר טול עבודת כוכבים ליכא למשמע ^(א) לזה דהוא אמינא דדצין הוא מטעם ברירה אבל מצרייתא דנשתתפו מייתי שפיר דודאי אין טעם

ההיתר מנח ברירה דאס כן אף בשנשתתפו היה מותר ומשום הכי בפרק קמא דקידושין (דף י'): אחר שהוכיח ירושת גר דרבנן מההיא דגר ועובד כוכבים הולרן להציא תניא נמי הכי שלא תדחה ראיימו אלל טעם ברירה »:

מסתברא דפ"ח מבבב' ד"א פ"ח **א**א מבבב'. והא דאמרין לעיל פרק כל הללמים (דף מב.) שישראל היה יכול לבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים אי לא טעמא דלמלא מגצה לה והדר מבטל לה היינו דוקא לרשב"ל ור' יוחנן פליג עליה: **איזוהו** גר תושב בו'. במסקנא קאמר דהיינו להחיותו וא"ת והלא מיד שעבר שבע מצות חייב מיתה דלזהרת בני נח היא מיתתן בלא עדים והמתרא י"ל דכל זמן שלא דנוהו בית דין אינו חייב מיתה מדע דהא אמרינן » העובדי כוכבים לא מעלין ולא מורידין: **אחרים** אומרים בו'. על כרחך אחרים דהכא לאו היינו ר"מ דהא פליג עליה וכן מצינו בכמה מקומות אחרים במחלוקת אלל ר"מ וי"א אלל ר' נתן »: **אין** מפקדין אצלו יין ואפי' בעיר שרובה ישרא»ל.

פירש רש"י לפי שאין מקפיד על מגע עובד כוכבים והקשה ר"מ על זה דא"כ אפילו ליחד נמי לפי שעה עד שילך כדי מיל או יותר כמו שפירש בקונטרס עצמו היה לנו לאסור דע"כ בהודיעו שהוא מפליג מיירי דאי לא הודיעו אף בעובד כוכבים מותר ואס כן למה לא יחוש למגע עובד כוכבים הרגיל בחנותו כיון שאינו מקפיד לכן נראה לר"מ כמו שפירש רש"י והגיה בפירושים שלו ומחק הטעם לפי שאינו מקפיד וכתב אין מפקדין לזמן מרובה דליכא למיחש לאיחלופי ציין שלו שאסור כדקמני סיפא יינו כשמנו וגרסא שרש"י חזר צו מטעם ראשון משום דמתלי איסור יינו בשמנו משמע שאין לאוסרו כ"א מטעם חתנות ואי לא היה מקפיד על מגע עובד כוכבים היה ^(א) לאסור איסור גמור אבל מייחדין אללו יין ישראל מניחו בחנותו עד שילך כדי מיל או יותר מה שאין כן בעובד כוכבים דהא

כיון שלא פלח לעבודת כוכבים לא נגע ולא מנסך עד כאן היה כתוב בפירושויו והוסף רש"י והגיה ולמגע עובד כוכבים דאחי מעלמא צביתו לא חיישינן דכיון דאין לו הנאה בכך אין מניחו ליגע ולאחילופי בזמן מועט ליכא למיחש ולפי זה הפירוש אין להוכיח צבירור שיהא מותר מגע גר תושב ציינו של ישראל להחירו בשמיה ויש ליישב פירוש הקונטרס ראשון דאין מפקדין צביתו יין לפי שאינו מקפיד על מגע שרגילין העובדי כוכבים ליכנס צביתו אע"ג דיינו כשמנו אלמא שמקפיד על מגע עובד כוכבים מדשרי בהנאה היינו בשל עצמו אבל בשל ישראל אינו מקפיד א"נ הא דיינו כשמנו בידוע שלא נגע צו העובד כוכבים אבל מייחדין יין בחנותו אפילו הודיעו שמפליג כדי מיל או יותר בזמן מועט ליכא למיחש למגע עובד כוכבים שאין העובדי כוכבים רגילים ליכנס בתוך החנות ולמגע עצמו לא חיישינן כיון דלא פלח לא נגע ולא מנסך ולגנוצ נמי כדי לשמות לא חשיד כיון שקבל עליו שבע מצות מיהו לר"מ שלא קבל עליו אלל שלא לעבוד עבודת כוכבים כריך לומר אע"פ שגזרו על יינו לא גזרו על מגעו ציין של ישראל אבל רבינו יצחק כתב מייחדין אללו יין אפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים פירוש דמותר מגעו בשמיה והא דלא תנא בהדיא מגעו מותר דרבותא קמ"ל דאפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים לא חיישינן שמא יגע צו עובד כוכבים אע"פ שרוב עובדי כוכבים מצויין שם כיון שאין מניחו אלל לפי שעה ואין מפקדין בו' הטעם כדפיר' בקונט' בהגהה כתב רבינו יהודה מעשה היה בגר אחד שמל ולא טבל טבילה כראוי ועמד צבית ישראל ימים רבים וגגע ציינו והחירו רבינו יצחק בשמיה כפירושו דגר תושב מגעו מותר בשמיה כל שכן זה שמל וקבל עליו מצות ואע"ג דאמרינן לעיל בעדים וצני שפחות שמלו ולא טבלו עושין יין נסך היינו לפי שאימת רבן עליהם ואינם מתגייירין בלב שלם כדפירש לעיל (דף עו.) גבי שיקוע עבודת כוכבים ועוד ראיא דאמרין לעיל (דף נט.) גבי גרים שמלו ולא טבלו לא והכריזו על צניהם שהם ממורים ואע"פ שמסתמא נוגעין ציין לא היה מקפיד על יינם כמו בצמזו עובדי כוכבים ושמו ישראל ועוד בשל סופרים הלך אחר המיקל בפתם יינם בשמיה וה"ה במגען ואפילו ללישנא דקאמר יינן כשמנן היינו משום חתנות אבל על מגעו בשל ישראל לא יקפיד אע"פ כן לא רצה רבינו יצחק להקל:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

גר **תושב** אינו עובד עבודת כוכבים ובר מיניה של עובד כוכבים הוא בכל שאר עצירות: אי **נימא אידי ואידי עובד כוכבים**. קאמר דזה מבטל יראתו של זה ואע"פ שהמבטל לא עבד את זו מעולם כי אס שלו הוא עובד: היינו שלו ושל חבירו: זה וזה **לפעור**. זה יש לו פעור שלו חוה יש לו פעור שלו ואשמעינן רישא דזה מבטל פעורו של חבירו וזה מבטל פעורו של חבירו וסיפא אשמעינן דאפילו זה לפעור וזה למרקולים מבטל זה את של חבירו: אלו לא **צאו לכלל גר תושב** שיהו ישראל מלווים להחיותו שהרי אף עובדי כוכבים גמורים נטווו על עבודת כוכבים ועל שאר המצות: **כל שאוכל נצילות**. ושאר כל המצות מקיים אין מפקדין אללו יין צביתו לזמן מרובה דליכא למיחש לאיחלופי ציין שלו שהוא אסור כדקמני סיפא יינן כשמנן: **אלל מייחדין אללו יין**. ישראל מניח ^(א) בחנותו עד שילך כדי מיל או יותר מה שאין כן בעובד כוכבים דהאי כיון דלא פלח לא נגע ולא מנסך ולמגע עובד כוכבים דאחי מעלמא צביתו לא חיישינן דכיון דאין לו הנאה בכך אינו מניחו ליגע ולאחילופי בזמן מועט ליכא למיחש: **שמנו כיינו**. משמע שמנו אסור כיינו ולהחמירו צא: **ושמנו מי הוי נסך אלל יינו**. מותר בהנאה כשמנו וקודם שהותר השמן באכילה קאי אבל בשמיה אסור: יינו יין נסך.

דאינו מקפיד על מגע עובד כוכבים: **הרי הוא כעובד כוכבים**. דכיון דלא מל חשוד הוא לכל התורה: **ליסן רשום**. שאינו יכול ליתן רשותו לישראל אא"כ שכן ממנו מערב שבת: **משמר שבתו בשוק**. בפרהסיא ואע"פ שהוא מומר» לחלל שבת צנינעא: **נותן רשות**. אס היה פתח ביתו פתוח לחצר שישראל דרין צה ושכח ולא עירצ עממן מבטל להם את רשותו של חצר ואס לא ביטל אסור להוציא מבמיהם לחצר דהוא אחד מוציאין מרשות המיוחדת לכל אחד לרשות שיש לזה חלק צה וחסמים גזרו שלא להוציא מרשותו לרשות חבירו: **כילד**. ישראל הנותן רשות אומר רשותי קנייה לך חוה נטעלה ממנו ומוציא לחצר: **קנה**. הנוטל באמירה בעלמא בלא מתן מעות: ואין לריד **לזכות**. על ידי קנין: **קורבנא**. תשורה: לאצידרנא

רשות ומבבטל רשות ל'ובעובד כוכבים עד שישבור כיצד יאומר לו רשותי קנייה לך רשותי מבובטלת לך קנה ואין צריך לזכות רב יהודה שדר ליה קורבנא לאצידרנא

כיון שלא פלח לעבודת כוכבים לא נגע ולא מנסך עד כאן היה כתוב בפירושויו והוסף רש"י והגיה ולמגע עובד כוכבים דאחי מעלמא צביתו לא חיישינן דכיון דאין לו הנאה בכך אין מניחו ליגע ולאחילופי בזמן מועט ליכא למיחש ולפי זה הפירוש אין להוכיח צבירור שיהא מותר מגע גר תושב ציינו של ישראל להחירו בשמיה ויש ליישב פירוש הקונטרס ראשון דאין מפקדין צביתו יין לפי שאינו מקפיד על מגע שרגילין העובדי כוכבים ליכנס צביתו אע"ג דיינו כשמנו אלמא שמקפיד על מגע עובד כוכבים מדשרי בהנאה היינו בשל עצמו אבל בשל ישראל אינו מקפיד א"נ הא דיינו כשמנו בידוע שלא נגע צו העובד כוכבים אבל מייחדין יין בחנותו אפילו הודיעו שמפליג כדי מיל או יותר בזמן מועט ליכא למיחש למגע עובד כוכבים שאין העובדי כוכבים רגילים ליכנס בתוך החנות ולמגע עצמו לא חיישינן כיון דלא פלח לא נגע ולא מנסך ולגנוצ נמי כדי לשמות לא חשיד כיון שקבל עליו שבע מצות מיהו לר"מ שלא קבל עליו אלל שלא לעבוד עבודת כוכבים כריך לומר אע"פ שגזרו על יינו לא גזרו על מגעו ציין של ישראל אבל רבינו יצחק כתב מייחדין אללו יין אפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים פירוש דמותר מגעו בשמיה והא דלא תנא בהדיא מגעו מותר דרבותא קמ"ל דאפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים לא חיישינן שמא יגע צו עובד כוכבים אע"פ שרוב עובדי כוכבים מצויין שם כיון שאין מניחו אלל לפי שעה ואין מפקדין בו' הטעם כדפיר' בקונט' בהגהה כתב רבינו יהודה מעשה היה בגר אחד שמל ולא טבל טבילה כראוי ועמד צבית ישראל ימים רבים וגגע ציינו והחירו רבינו יצחק בשמיה כפירושו דגר תושב מגעו מותר בשמיה כל שכן זה שמל וקבל עליו מצות ואע"ג דאמרינן לעיל בעדים וצני שפחות שמלו ולא טבלו עושין יין נסך היינו לפי שאימת רבן עליהם ואינם מתגייירין בלב שלם כדפירש לעיל (דף עו.) גבי שיקוע עבודת כוכבים ועוד ראיא דאמרין לעיל (דף נט.) גבי גרים שמלו ולא טבלו לא והכריזו על צניהם שהם ממורים ואע"פ שמסתמא נוגעין ציין לא היה מקפיד על יינם כמו בצמזו עובדי כוכבים ושמו ישראל ועוד בשל סופרים הלך אחר המיקל בפתם יינם בשמיה וה"ה במגען ואפילו ללישנא דקאמר יינן כשמנן היינו משום חתנות אבל על מגעו בשל ישראל לא יקפיד אע"פ כן לא רצה רבינו יצחק להקל:

ביקרומך

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

מסורת הש"ס

- א) [קידושין ח:],
- ב) [נוספתא פ"ו ה"ב],
- ג) [לעיל כג: ועי'נ],
- ד) [למנן סה.], ה) חולין ו.
- ו) [בס"א: סט: ו]
- ז) [משומד], ח) [וע' היטב תוס' קידושין ח: ד"ה חליפין],
- ח) [לעיל כו.], ט) [וער תוס' סוטה יב. ד"ה אחרים וכו' ומוס' ב"ב טו: ד"ה יש],

גליון הש"ס

גב' איזוהו גר תושב. עיין סנהדרין דף ז' ע"ב בנשי" ד"ה גר תושב ובבבאר שבע שם:

הגהות הב"ח

א) גב' שמן מי קא הוי נסך כ"ל וחיות יין נמחק:
ב) רש"י ד"ה אלל וכו' בחנותו עד. כ"ב ע"ל דף סט ע"א:
ג) חוב' ד"ה מניח דהוא אמינא דהדין הוא:
ד) ר"ה אין וכו' היה לנו לאסור אסור גמור וכו' על מגע עובד כוכבים שרגילים וכו' רבזמן מועט:

מוסף רש"י

עבודת כוכבים שלו ושל חבירו. בין שניהן עובדין ליראה אחת, בין שזה עובד לפעור חוה למרקולים, והא דעבודת כוכבים מותרת ע"י ביטול נפקא (לעיל גב.) מנן לעובד כוכבים שפוטל עבודת כוכבים וכו' (ועי' מב.) משמור שבתו בשוק. בפרהסיא, אע"פ שהוא מומר לחללו בנעה היה הוא כשיראל. ואס לא עירצ עס שמנו בחצר או במצוי נותן להם רשותו ודיו (חולין ו.). לזכות. בקנין חליפין (שם).